

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Lucae Pinelli Societatis Jesu Theologi, De
Perfectione Religiosa, Et Obligatione, Qvam Qvisqve
Religiosus ad eam consequendam habet. Libri Quatvor**

Pinelli, Luca

Mogvntiae, 1604

Cap. I. De humilitate religiosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46699)

LIBER TERTIVS.
 DE PERFECTIONE
 RELIGIOSA.

*In quo agitur de primarijs religiosi virtuti-
 bus in quibus perfectio in pri-
 mis consistit.*

DE HUMILITATE
 RELIGIOSA.

CAPVT I.

HUMILIS, de humilitate loqui
 bonum est, sed melius est
 eam re ipsa exercere. Quid
 prodest, loquendo multas
 præclaras de humilitate se-
 tētias expromere si in illo ipso sermone au-
 cuperis vanā gloriam, & inaniter te iactes?
 Humilis, cum submissè de se sentiat, non se
 occupat in suis, sed potius alienis laudibus
 percensendis. Qui quærit videri humilis, &
 venatur hominū gloriā, crescit in superbia,
 & quo humilior vult videri foris, hoc int^o in
 super-

superbia maius incrementum sumit Humi-
 lis omnia sua bona, donaq; spiritualia, vti a-
 gnoscit à me profecta, ita occultat quantū
 potest, & modestiæ clauē in abditum locum
 recondit. Nec solum in omnibus operibus
 suis se reputat seruū inutilē, sed quo plus la-
 borat, hoc plus se mihi obligatū arbitratur.
 Nam cū pro nihilo habeat, quicquid boni
 facit, omnia bona sua opera mihi attribuit.
 Imò erubescit corā me, quod ego ipsius o-
 pera, hoc est, tā vili instrumento, quale ille
 se esse censet, vti nō dedigner. O benedictos
 religiosos, qui in suis pectoribus tā sanctas
 fouēt humilitatis cogitationes: hoc enim in
 cōspectu meo se preciosiores carioresq; de-
 monstrāt, quo amore mei semetipsos vilio-
 res & abiectiores faciūt. Hi sunt, qui in cor-
 dis mei penetralibus sedē habēt, quos sum-
 mo amore prosequor, quibus cū familiariter
 colloquor & conuersor. Hi sunt, quos in cæ-
 lesti mea aula in Patris mei æterni conspe-
 ctu, & sanctorum angelorum præsentia ex-
 tollo In regno cælorū non est excelsior, qui
 in terris fuit honoratior, sed qui fuit humi-
 lior. Meritò igitur spiritus meus requiescit
 super humilē quia is suis diffusis viribus to-
 tus mea nītitur gratia. Meritò in hac vi-
 ta gratiam meam impertio humilibus,
 quia

quia illi amore mei renunciant honori & existimationi suæ in mundo tanti æstimatæ. Meritò in cælo humiles eximia corona afficio, quia dum degerent in terra coronam sibi abstulerunt, & ad pedes meos deposuerunt.

Ego antequam è cælo delaberer in terram, summo amore ferebar in humilitatē, vndè & elegi matrem humilem, ac simulatque natus sum re ipsa exercere cæpi humilitatem. Cum enim essem Dominus gloriæ, factus sum seruus, & me hominibus submissi. Suo deindè tempore scholam humilitatis institui, & qui eam frequentarunt, eos factis & verbis vsque ad mortem in humilitate informavi. Discipuli mei similiter fuerunt humiles. Atque hæc causa est, cur mihi perpetuum fuerit cum superbis bellum. Semper enim odi superbiam, velut capitalem humilitatis tantoperè à me amata hostem. Quæ cum ita sint, iudicet quisque sapiens, an cōueniat in religione, id est, in familia mea versari religiosos superbos: an deceat in humilitatis scholā admitti scholasticos elatos. Hinc est, quod religiosi quidam nullum in spiritu faciant progressum, nempe quia exercitati non sunt in libro humilitatis, quæ est fundamentum vitæ spiritualis;

ualis; nec student imitari me, qui sum eorum magister. Parum prodest scholastico inire scholas, si non studeat; nec se in iis, quæ in schola docentur, exerceat.

SUNT inter religiosos nonnulli, qui spontè confitentur se peccatores, incuriosos se, & nihil. Sed si alij de illis sic loquantur, mox turbantur, obmurmurant & honorem suum tueri conantur. Qui longè à vera humilitate abunt. Verbis fateri se nihil esse, & tamen in animo reputare se esse aliquid, est falsa humilitas. Velle autem apud alios in precio haberi, est luculenta arrogantia. Humilis quò maioribus ornatus est donis, hoc amplius se apud alios demittit.

OPERA scire fili, quid humilitas efficiat in religioso. Primò inclinatur eius animus, ut submissè de se sentiat; deindè, quando opus est, cum mouet ut etiam actione externa vilitatem suam demonstret. Qui humilis est, in colloquiis, incessu, conuersatione, aliisque actionibus declarat se contemptorem sui. Adhæc vera humilitas facit, ut religiosus patienter & cum gaudio toleret ab aliis contemni. Immò facit, ut non modo non inde turberetur, & murmuraret, sed etiam toto corde gratias agat suo

S

crea-

creatori; nouit enim sic se magis assimilari mihi suo Domino & magistro. Vera quoque humilitas inclinatur ad fugiendum laudes humanas, & ad bona omnia Deo attribuenda. Præterea religiosus, qui ad perfectæ humilitatis culmen contendit, necesse habet optare, ut ab omnibus contemnatur, atque etiam desiderare, ut omnes firmiter sibi persuadeant ipsum verè dignum, qui ab omnibus vilipendatur.

FILII, si in religione pudore suffundare ob vestem tritam vel resectam, vel non libenter te exerceas in officiis abiectioribus signum est te non merere sub vexillo humilitatis, sed esse addictum amori proprio, & optare ut in magna sis apud alios existimatione. Hanc viam si tenere pergas, breui te pœnitebit. Qui virtute destitutus quærat in precio haberi, hoc ipso se reprehensione dignum ostendit. Religiosus, qui venatur celebritatem nominis, viuit infelix. Deinde, vel amas humilitatem, vel non amas. Si non amas, nunquam ciuis cæli eris, cuius portæ cum sit angusta, non capit homines mente elatos. Si autem verè ames humilitatem, cur despicias vestem veterem, & ab aliis contemni? Quid aliud est contemni, quàm exercere se in humilitate, conuersari cum illis.

& be-

& beneficio eius quæstum spiritualem face-
 re? Si ames eam, quemadmodum dicis, de-
 beres gaudere, cum talis se offert occasio.
 Nulli mercatori displicet, si occasio se offe-
 rat mercaturæ cum lucro exercendæ. Quis
 tu es, qui contemni non vis? An fortè ma-
 ior me, qui sum filius Dei. Non certè. & ta-
 mèn à populo vilissimo sum contemptus, &
 summa ignominia affectus. Nonnè tu na-
 tus es in peccato? nonnè saccus es terræ,
 multis miseriis plenus? Cur ergò molestè
 feras, si quis vilitatem tuam tibi ob oculos
 ponat, & quisnam sis, quod tu ipse deberes
 confiteri? Quid prodest tibi, miser, mun-
 dum reliquisse, si in religione retines super-
 biam? O cæcitas. Cum esses in tenebris
 seculi, iudicabas superbiam vitæ esse me-
 ram & damnabilem vanitatem: honorem
 verò & existimationem humanam crede-
 bas esse rem puerilem: & iam in reli-
 gionis luce hæc ipsa censes preciosa &
 magnæ estimanda. Non est signum boni
 visus, quando quis in tenebris rectius
 videt, quàm in media luce. Certò notis,
 bonum religiosum esse non posse, qui
 laudes aucupatur humanis. Nec ullus re-
 ligiosus verè humilis est, qui non agno-
 scit se contemptibilem, & non optat ab

aliis talis reputari. quod tam certum est, ut qui aliud cogitat, seipsum fallat. Immo amplius dico. Si ad pacem & diuini nominis gloriam cederet, siue religiosus contemnatur, siue laudibus celebretur, debere eum secundum perfectæ humilitatis legem potius optare contemptum, quam honorem, potius haberi se stultum, quam sapientem, quia hac ratione mihi efficitur similior. Atque hæc humilitas mihi summoperè placet.

NON omnes rectè momenta rerum expendunt, aut iustè res æstimant, & idè bene dixit meus Propheta. *Mendaces filij hominum in statera.* Multi sunt, qui ob humilitatem in statera mundi exigui vel nullius sunt ponderis, quia pro metallo vili & adulterino habentur: hi ipsi in mea bilance pondus iustum excedunt: homines enim externa specie omnia metiuntur, ego autem ad interna, & in mente abdita oculum conicio. Quare & multi tanquam viles ab hominibus sunt reiecti, atque ut parum utiles aliis posthabiti, qui tamen multis nominibus in conspectu meo illis sunt antefèrendi, & propter humilitatem in oculis meis velut gemmæ præciosæ refulgent.

MUNDVS tantùm magni facit præpotentes homines & opulentos, qui stipendio
a super.

à superbia accepto statim animis efferuntur, fastuque suo & insolentiis complent omnia. Atque hi, licet pacis turbatores, mirifice mundo placent. Mihi autem placent humiles & pacifici, quos tanti facio, ut peculiarem eorum curam geram, & merito; nam apud me non est virtus humilitate sublimior. Imò nulla virtus mihi placet, nisi in humilitate fundata sit. Matri meæ, quæ mihi semper fuit carissima, non paruisset porta cæli si, quantumuis virgo esset & purissima, sine humilitate comparuisset. Sine virginitate potest aliquis ingredi cælum, sed non sine humilitate. Quia verò cum degeret in terris humilitati in primis operam dedit, cumque esset mater Dei, & regina cæli, tamen se appellavit & reputavit ancillam, meruit non solum ingredi cælum, sed etiam supra omnes angelorum choros exaltari.

Sunt religiosi nonnulli, qui queruntur se non experiri eam pacem & tranquillitatem, quam in primo religionis ingressu experti sunt, verum si causam rei indagent, culpam in se solos transferent. Causa inquietudinis est defectus humilitatis. Humilis habet pacem cum Deo, habet pacem cum hominibus, habet pacem secum, & quod magis laudabile est, pacem habet cum suo

aduersario. nemo enim potest, salua pace, agere cum superbo, nisi humilis: Imò superbus ipse magni facit humilitatem, quia nonnunquam, ne prorsus contemnatur, aut malè tractetur, veste humilitatis fastum tegit. Fili, vis tranquillam agere vitam? repelle à te superbiam; si enim turbauit & inquietos reddidit angelos in cælo, quanto magis turbabit homines in terris.

DOMINE, cum tu creaueris hominem ad consequendum cælestem gloriam, quæ tu ipse es, eumque obligaris ad finem tam sublimem querendum, quo & natura ipsum inclinât, non videtur conueniens, vt se demittat ad res viles, & eousque se deiiciat, vt aspernetur seipsum ac pro nihilo reputet. Verùm est, fili, hominem conditum esse ad finem excellentissimum; sed videndum est quibus mediis ad illum perueniatur. Angeli etiam creati sunt ad gloriam cælestem, sed non omnes vsi sunt legitimis mediis ad eam consequendam: & idcirco qui plus æquo solium suum extulerunt in cælum, miseri precipitati sunt in tartara. Nam vt benè dicit

Prou. 17 Sapiens. *Qui aërem facit domum suam, quærit ruinam.* Si vis itaq; exaltari ad gloriam, ad quã es creatus, nullo neq; securiore, neque commodiore ad eam consequendam vteris medio,

medio, quàm si humilitatem colas. Hanc viam ego tenui, hanc confecerunt Apostoli, hanc omnes beati in cælo triuerunt: qui aliã viam interit, à scopo aberrabit.

FILII, non finas te in fraudem induci. stude modo humilitati, quæ ex hominibus facit angelos, sicut contra, superbia ex hominibus facit dæmones. Aliæ virtutes tollunt vitia particularia, quæ sunt quorundã tantũ peccatorum causa: at humilitas tollit superbiam, quæ est radix & caput omnium peccatorum. Humilitas facit vt humilis sit omnibus carus & gratus. Verùm est, me non magni facere, si religiosus humiliet se apud eos à quibus honore afficitur. hoc enim facile est, & fit ab omnibus sed maximi facio, si submittat se quoque apud illos, à quibus affligitur & persecutionem patitur. Sic res non est magna laude digna, si quis in aduersis, vel dum graui necessitate premitur, sese coram aliis humiliet; sed si quis humilis sit, dum omnia prosperè cedunt.

NVLLVS vnquam fuit, vel nunc est religiosus, qui non optarit virtutem humilitatis, sed non omnes eam obtinent, quia non omnes pro illius dignitate laborant, nec debita ad eã consequendã media vsurpant.

Quomodo humilitatem consequere, si nūquam vel rarò consuetudine utaris humilium? cum non ignores plus exempla valere quàm verba? Quomodo potes esse humilis, si rarò te humilies? habitus enim virtutum non nisi frequentatis acquiruntur actibus. Fili, teneris desiderio veræ humilitatis, pone tibi ob oculos tuos defectus, atque occupa te potiùs in expendendis iis, quæ tibi defunt, quàm quæ in te sunt. Humilis etiam sibi sua bona occultat. Iuvat etiam crebrò reuocare in memoriam mortem. O quot fuerunt nobiliores & honoratiores te, nunc autem sunt cinis & puluis, sicut tu quoque breui es futurus. Iuvat nihili facere dignitates mundi, & habere pro meris vanitatibus, sicut reuera sunt. Iuvat eos qui in dignitate sunt, non gloriari, sed reformidare ruinam: quia non est tam iucundum conscendere in altum, quàm triste est & damnosum ab alto delabi. Fili, vis explorare, an sis humilis? hinc cognosce. Humilium proprium est fugere laudes: sicut manifestum signum superbiæ est laudes aucupari. Propria laus humiles contristat, superbos verò exhilarat. Humilis, quò præstantioribus donis ornatus est, hoc studiosius eis, indignum se reputans, occultat: ardentèrque desiderat ea attribui.

tribui Deo, se verò vilem haberi & abiectū. Humilis cedit omnibus, seruit omnibus, tā minoribus, quā maioribus. Humilis libenter conuersatur cum hominibus infimę cōditionis. Fili, optas deinceps scire, quantum in humilitate profeceris, attende ad coronas, quas humilitas præbet suis. Tres enim coronas dare solet humilibus. Prima, & minoris precij, est, quando homo se verè & in corde iudicat contemptu dignum. Altera maioris precij est, quando contemptum patienter tolerat. Tertia & suprema est, quando gaudet se contemni, & amore prosequitur contemptorem. Nunc expende tecum, quā ex his tribus coronam promerueris.

De caritate religiosi in Deum.

CAPVT II.

FILI, caritas est fructifera planta, quæ quo altius in corde religiosi radices egerit, hoc suauiores fructus producit. Duo ex ea prodeunt rami, quorum alter sursum tendit, quo amplectitur Deum, alter deorsum, quo amplectitur proximos. Vtrisque amplectitur te, ad saluandum te. nam tu amando Deum & proximum, amas & lucraris teipsum, sicut odiendo Deum & proximum, odis & perdis teipsum, De seipso

§ §

aman-